

Azərbaycan müstəqillik illərində böyük nailiyyətlər əldə etmiş, iqtisadi, siyasi, hərbi və mədəni sahələrdə özünü təsdiq etmiş bir ölkədir. Regional və qlobal səviyyədə sabitliyə, iqtisadi artıma və sülhə töhfə verən ölkəmizin müasir uğurları bir çox dövlət tərəfindən yüksək qiymətləndirilir. Lakin bəzi qüvvələr Azərbaycanın uğurlarını qısqançlıqla, hətta nifrətlə qarşılayır, ölkəmizin inkişafına mane olmaq üçün müxtəlif təzyiç metodları ilə cəhd edirlər. Bəs səbəb nədir? Nə üçün Azərbaycanın dünya iqtisadiyyatına, enerji təhlükəsizliyinə və multikultural dəyərlərə töhfəsi bəzi dairələri narahat edir?

Respublikamız enerji resursları ilə zəngin olan, Xəzər dənizinin sahilində yerləşən strateji bir ölkədir. Enerji ehtiyatlarını səmərəli idarə edərək Azərbaycan öz iqtisadiyyatını inkişaf etdirmək və dünya enerji bazarına stabil enerji təmin etmək istiqamətində ciddi addımlar atır. Bunun bariz nümunəsi "Cənub Qaz Dəhlizi" layihəsidir. Bu dəhliz Azərbaycandan Avropaya qədər uzanaraq 3500 kilometr məsafəni əhatə edir və TAP (Trans Adriatik Boru Kəməri), TANAP (Trans Anadolu Boru Kəməri) və Cənubi Qafqaz Boru Kəməri (CQBK) ilə birləşir. 2018-ci ildə başa çatan və 2020-ci ildə tam fəaliyyətdə olan TAP və TANAP layihələri ilə bir-

likdə Azərbaycan ildə təxminən 10 milyard kubmetr təbii qazı Avropaya çatdırır. Bu Avropanın enerji təhlükəsizliyi üçün mühüm töhfədir. TAP layihəsi vasitəsilə Azərbaycan qazının 8 faizi İtaliyaya, 5 faizi Yunanıstana və 1 faizi Albaniyaya nəql edilir, bu da həmin ölkələrin enerji asılılığını azaltmağa kömək edir. "Cənub Qaz Dəhlizi" vasitəsilə Avropanın Rusiyadan enerji asılılığını azaltmaq, enerji diversifikasiyası və təhlükəsizlik məqsədlərinə xidmət etmək məqsədi daşıyır. Bununla da dövlətimiz yalnız enerji ixrac edən deyil, qlobal enerji təhlükəsizliyində vacib bir ölkəyə çevrilib. Azərbaycanın bu sahədə qazandığı uğurlar həm regional, həm də beynəlxalq arenada böyük təsir yaradır. Amma bu cür uğurlar bəzi regional və beynəlxalq qüvvələr tərəfindən qısqançlıqla qarşılanır. Çünki ölkəmizin enerji bazarında güclənməsi, yeni iqtisadi imkanlar əldə etməsi və Avropanın enerji təchizatçısı rolunda möhkəmlənməsi bəzi ölkələrin iqtisadi maraqlarına toxunur. Beləliklə, burada ritorik suallar yaranır: Azərbaycanın enerji resurslarını səmərəli idarə etməsi və dünya enerji təhlükəsizliyinə töhfə verməsi kimləri narahat edir? Azərbaycanın dünya enerji təhlükəsizliyində rolunun artması bəzi ölkələr üçün niyə təhdid kimi görülür?

Azərbaycan Qoşulmama Hərəkatının (QH) aktiv üzvü olaraq multilateralizm və sülh prinsiplərinə sadıqdır və 2019-cu ildə ölkəmiz bu təşkilata sədrlik etmişdir. Qoşulmama Hərəkatına üzv olan 120 ölkəni təmsil edərək Azərbaycan beynəlxalq səviyyədə müxtəlif təşəbbüslər irəli sürmüşdür. COVID-19 pandemiyası dövründə dövlətimiz vaksın bərabərliyinin təmin olunması məqsədilə BMT-də xüsusi sessiyanın çağırılmasını təşkil etmişdir. Bu sessiya qlobal miq-

yasda ölkəmizin beynəlxalq səhiyyə sisteminə töhfə verən əhəmiyyətli addımı kimi tarixə düşüb. Ölkəmizin təşəbbüsü ilə çağırılan bu xüsusi sessiyaya 150-dən çox dövlətin nümayəndəsi qatılmışdır ki, bu da beynəlxalq ictimaiyyətin Azərbaycana olan inamını və hörmətini göstərir. 2020-ci ildə Qoşulmama Hə-

rirsə, bəs nəyə görə bəzi ölkələr bunu qəbul etmək istəmir?

Azərbaycanın Qarabağda apardığı yenidənqurma, quruculuq ölkənin işğaldan azad edilmiş ərazilərində həyat şəraitini bərpa etmə, mədəni irsi qoruma və inkişaf etdirmək məqsədi daşıyır. İşğal dövründə ermənilər tərəfindən məhv edilmiş tarixi abidələr, məscidlər, muzeylər və digər mədəni obyektlər yenidən

davam edir və bu ərazilərin həm yaşayış, həm də turizm potensialı üçün geniş layihələr həyata keçirilir. Bu işlər, həmçinin beynəlxalq səviyyədə də mədəni irsə töhfə kimi qəbul edilir. Buna baxmayaraq, bəzi dairələr dövlətimizin bu səylərini görməzdən gəlir və ya müxtəlif yollarla əngəlləməyə çalışırlar.

rəkətinin sammitində Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin təklifi ilə COVID-19 əleyhinə mübarizə məqsədilə xüsusi fond yaradıldı.

Bu səylər bir çox dövlət tərəfindən dəstəklənsə də, Azərbaycanın beynəlxalq arenadakı aktivliyi bəzi dairələr tərəfindən narahatlıqla qarşılanır, respublikamızın qlobal səhiyyə və sülh təşəbbüsləri dünyaya töhfə ve-

berpa edilir. Ölkəmiz Qarabağın tarixi və mədəni irsini dünyaya təqdim etmək məqsədilə genişmiqyaslı layihələr həyata keçirir. **Mədəni irsin bərpası üzrə statistik məlumatlar:** 2020-ci ildən bu yana 300-dən çox tarixi və mədəni abidə bərpa olunub və UNESCO-nun qeydlərinə əsasən, Azərbaycan mədəni irsi qorumaq üçün regionda ən aktiv ölkələrdən biri olaraq göstərilir. Zəngilan, Şuşa və Ağdam şəhərlərində yenidənqurma sürətlə

Vətən müharibəsindən sonra respublikamızın hərbi qüdrəti, xüsusilə daha da artıb. Azərbaycan Ordusu Qarabağda təcavüzə son qoyaraq torpaqlarını geri alıb və ölkənin ərazi bütövlüyünü təmin edib. Bu qələbə yalnız dövlətimizin deyil, həm də regionun sabitliyi üçün vacib idi. Bundan əlavə Azərbaycanın müdafiə potensialını artırmaq üçün apardığı islahatlar və modernləşdirmə addımları regiondakı balansı gücləndirib. Bununla belə, bəzi dairələr respublikamızın hərbi gücünün ar-

tırmasını qıcıqla qarşılayır və bunu təhdid kimi qəbul edir. Halbuki Azərbaycanın güclü ordusu sadəcə öz suverenliyini və ərazi bütövlüyünü qorumaq məqsədi daşıyır. **Hərbi potensial üzrə statistik məlumatlar:** Azərbaycan Ordusu Cənubi Qafqazda ən güclü hərbi qüvvəyə malikdir. 2023-cü ildə hərbi büdcə 3.1 milyard ABŞ dollarına yüksəldilmişdir ki, bu da ölkənin təhlükəsizlik tədbirlərinin daha da gücləndirilməsini təmin edir. Azərbaycan Türkiyə, İsrail və Pakistan kimi hərbi təchizat sahəsində əməkdaşlıq etdiyi ölkələr ilə müasir texnologiyalar alır və ordusunu daha da gücləndirir.

Ölkəmizin iqtisadi uğurları onun daxili sabitliyinin əsası təşkil edir. Azərbaycan neft və qaz gəlirlərindən əldə etdiyi vəsaitləri qeyri-neft sektoruna yönəltməklə iqtisadiyyatını şaxələndirir və sosial rifahı artırır. İnfrastruktur layihələri, kənd təsərrüfatının inkişafı, turizm və texnologiya sahələrində görülən işlər respublikamızın iqtisadi potensialını gücləndirir. **Statistik məlumatlar və nailiyyətlər:** 2023-cü ildə Azərbaycanın qeyri-neft sektoru 10 faiz böyümüşdür ki, bu, ölkənin iqtisadiyyatının dayanıqlığını artırır. Dövlətimiz neft gəlirlərindən əldə etdiyi fondu qeyri-neft sektorunun inkişafına yönəltməklə, iş yerlərinin artmasını təmin edir və yoxsulluğu azaldır.

Buna baxmayaraq, Azərbaycanın iqtisadi müstəqilliyini gücləndirməsi bəzən iqtisadi təzyiqlərlə qarşılanır. Azərbaycanın müstəqil iqtisadiyyatını gücləndirməsi kimlərin marağına toxunur və bu güclənmə nəyə görə təhdid kimi görülür?

Azərbaycanın müstəqil siyasət yürütməsi və ikili standartlara qarşı qətiyyətlə mübarizə aparması beynəlxalq münasibətlərdə qərəzli yanaşmaların

ortaya çıxmasına səbəb olur. Ölkəmiz hər zaman sülhü, əməkdaşlığı və ədaləti təbliğ edir. **Müxtəlif məlumat və beynəlxalq reaksiyalar:** Azərbaycan BMT, ATƏT və digər beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində fəaliyyət göstərərək, beynəlxalq hüququn qorunmasını və dövlətlərin suverenliyinə hörmət edilməsini tələb edir. Respublikamızın ikili standartlara qarşı mübarizəsi Qoşulmama Hərəkatında iştirakının güclənməsinə səbəb olub.

Dövlətimizin uğurları yalnız öz milli mənafeyi üçün deyil, dünya ictimaiyyəti üçün də mühüm əhəmiyyət daşıyır. Enerji təhlükəsizliyinin təminatından mədəni irsin qorunmasına, sülh səylərindən iqtisadi inkişafın dəstəklənməsinə qədər bir çox sahədə qazandığı nailiyyətlər beynəlxalq aləmdə nümunə olaraq göstərilə bilər. Lakin bəzi dairələr Azərbaycanın bu uğurlarını həzm etməkdə çətinlik çəkir və ölkəmizə qarşı qərəzli münasibət sərgiləyirlər. Bu Azərbaycanın qətiyyəti və müstəqil yolunu qəbul edə bilməyən dairələrin narahatlığından doğur.

Azərbaycanın dünya səhnəsindəki uğurları qarşısında duran sual sadədir: Əgər bu nailiyyətlər dünya inkişafına xidmət edirsə, niyə bəzi qüvvələr bunu bir təhdid olaraq qəbul edir? Bu sualın cavabı dövlətimizin uğurları qarşısında dayanan hər kəsin öz vicdanında axtaracağı həqiqətdir. Azərbaycan xalqı isə qətiyyətlə öz yolunda irəliləyir və heç bir xarici təzyiç ölkəmizin inkişaf yolundan dönməsinə səbəb olmayacaq.

Yusif ŞƏRİFZADƏ,
"Respublika".